

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z protestu wyborczego E. S.,
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 17 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

E. S. pismem z dnia 6 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko wyborowi Karola Nawrockiego na prezydenta.

Protest umotywowwała manipulacją medialną, tj. działaniami medialnymi mającymi na celu zakłócenie wolnych i uczciwych wyborów, na przykład poprzez nieprawdziwe informacje, wpływające na wyborców, w sposób, który narusza zasady równego dostępu do informacji i wolnego wyboru.

Stanowiskiem Prokuratora Generalnego z dnia 13 czerwca 2025 r. (data wpływu) wyrażono pogląd, iż protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w piśmie z dnia 16 czerwca 2025 r. (data wpływu) wyraził opinię, że protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i powinien pozostać bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Stosownie do art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”), wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Natomiast, zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

Sąd Najwyższy podkreśla, że podstawowym celem protestu przeciwko ważności wyborów jest ochrona indywidualnych uprawnień wyborcy, dlatego też jego zarzuty muszą być konkretne, odnoszące się do ściśle określonej sytuacji dotyczącej danego wyborcy, a nie abstrakcyjne.

Tymczasem, zarzuty podniesione przez wnoszącą protest można uznać jedynie za wyrażające krytykę dotyczącą sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat kandydatów. Wypowiedziane w ten sposób stanowisko nie może być traktowane jako zarzut stanowiący podstawę protestu wyborczego, jako że wykracza poza normatywne granice wskazane w art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 lipca 2020 r., I NSW 1059/20).

W zakresie podnoszonych w proteście wątpliwości, co do prowadzonych w mediach kampanii wyborczych, wskazać należy, że działalność informacyjna mediów, w okresie przedwyborczym, nawet jeżeli w ocenie wnoszącej protest narusza zasady obiektywizmu, nie stanowi zakłócenia, czy jakiegokolwiek negatywnej ingerencji w prawo do swobodnego oddania głosu w wyborach przez określonego wyborcę czy wyborców.

Nadto, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż nierówny dostęp kandydatów do środków masowego przekazu nie wpływa na ważność wyborów, dopóki zapewniony jest nieskrępowany (prawnie i faktycznie) pluralizm mediów (por. uchwała Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2020 r., I NSW 5890/20).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[a.ł.]

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski

[MWR]